

MONITOR POLSKI

DZIENNIK URZĘDOWY RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ.

WYCHODZI CODZIENNIE Z WYJĄTKIEM NIEDZIEL I ŚWIĄT.

Redakcja, Administracja i Ekspedycja: ul. Miodowa Nr. 22. Telefon Redakcji 11-44-05. Telefon Administracji 11-80-13. Telefon Ekspedycji 11-80-19, Ogłoszenia: ul. Królewska 5. Kasa czynna od godz. 8 i pół do 1 po pld., w soboty do g. 12 w pld. Konto czekowe w P. K. O. — 730.

Oddziały „Monitora Polskiego”:

BYDGOSZCZ, Gdańska 22, tel. 15-74; GDANSK, Neugarten 27, tel. 240-79; GDYNIA, Świętojańska, Dom P. A. M., tel. 17-20; GRUDZIADZ, Mickiewicza 26, tel. 304; KATOWICE, 3 Maja 23; tel. 565 i 1091; KRAKÓW, Rynek Główny 6, tel. 105-00 i 120-27; LWÓW, Akademicka 11, I p., tel. 200-20, 200-45; ŁÓDŹ, Piotrkowska 125, tel. 101-11 i 115-24; ŁUCK, Piłsudskiego 14, tel. 222; POZNAN, Pocztowa 11, tel. 28-57 i 28-58; TORUŃ, Szeroka 41, tel. 263; WILNO, Mickiewicza 15 m. 5, tel. 674 i 1785.

TRESC DZIAŁU URZĘDOWEGO:

Zarządzenia Władz Naczelnych:

Poz. 144. Zarządzenie Ministra Opieki Społecznej z dnia 17 marca 1936 r. o zatwierdzeniu orzeczenia Nadzwyczajnej Komisji Rozjemczej dla kopalń węgla w województwach kieleckim i krakowskim z dnia 6 marca 1936 r.

DZIAŁ URZĘDOWY.

—oOo—

Zarządzenia Władz Naczelnych.

—oOo—

144.

ZARZĄDZENIE MINISTRA OPIEKI SPOŁECZNEJ

z dnia 17 marca 1936 r.

o zatwierdzeniu orzeczenia Nadzwyczajnej Komisji Rozjemczej dla kopalń węgla w województwach kieleckim i krakowskim z dnia 6 marca 1936 r.

Na podstawie art. 3 ust. (2) pkt. 2 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 27 października 1933 r. o nadzwyczajnych komisjach rozjemczych do załatwiania zatargów zbiorowych pomiędzy pracodawcami a pracownikami w przemyśle i handlu (Dz. U. R. P. Nr. 82, poz. 604) oraz § 44 i 45 rozporządzenia Ministra Opieki Społecznej z dnia 24 stycznia 1934 r. w porozumieniu z Ministrem Sprawiedliwości oraz Ministrem Przemysłu i Handlu o wykonaniu rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 27 października 1933 r. o nadzwyczajnych komisjach rozjemczych do załatwiania zatargów zbiorowych pomiędzy pracodawcami a pracownikami w przemyśle i handlu (Dz. U. R. P. Nr. 13, poz. 104) postanawiam, co następuje:

§ 1.

Zatwierdzam orzeczenie Nadzwyczajnej Komisji Rozjemczej, powołanej na podstawie uchwały Rady Ministrów z dnia 29 lutego 1936 r., wydanej w dniu 6 marca 1936 r. w sprawie załatwienia zatargu zbiorowego w kopalniach węgla w województwach kieleckim i krakowskim, podane w załączniku do zarządzenia niniejszego.

§ 2.

Jako datę wejścia w życie orzeczenia oznaczam dzień 1 marca 1936 r.

Minister Opieki Społecznej:

(—) *Wl. Jaszczolt.*

ORZECZENIE.

Nadzwyczajna Komisja Rozjemcza, powołana na podstawie uchwały Rady Ministrów z dnia 29 lutego 1936 r. w myśl postanowień rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 27 października 1933 r. o nadzwyczajnych komisjach rozjemczych do załatwiania zatargów zbiorowych pomiędzy pracodawcami a pracownikami w przemyśle i handlu (Dz. U. R. P. Nr. 82, poz. 604) w celu załatwienia zatargu zbiorowego w kopalniach węgla w województwach kieleckim i krakowskim,

na posiedzeniach w dniu 5 i 6 marca 1936 r. w Ministerstwie Opieki Społecznej w Warszawie ul. Długa Nr. 38/40,

w składzie ustalonym zgodnie z § 8, 12, 13 i 37 rozporządzenia z dnia 24 stycznia 1936 r. (Dz. U. R. P. Nr. 13, poz. 104):

Przewodniczący — p. Marjan Klott, Główny Inspektor Pracy i Dyrektor Departamentu w Ministerstwie Opieki Społecznej.

Członkowie — p. Zygmunt Sitnicki, Wiceprezes Sądu Okręgowego w Warszawie, delegat Ministra Sprawiedliwości, oraz p. Zygmunt Korsak, Naczelnik Wydziału Węglowego w Ministerstwie Przemysłu i Handlu, delegat Ministra Przemysłu i Handlu,

— wobec uchylecia się przez ławników ze strony pracodawców od udziału w wydaniu orzeczenia i automatycznego ustąpienia ławników ze strony robotników —

w obecności następujących uczestników zatargu:

ze strony pracodawców:

1) Rada Zjazdu Przemysłowców Górniczych w osobach:

pp. Frycza Feliksa,
Jankowskiego Władysława,
Poradowskiego Józefa,
Górnickiego Michała,
Świerczewskiego Witolda,
Tobiczyka Karola,
Walickiego Tadeusza,
dr. Rogoża Leona,

2) Warszawskie Towarzystwo Kopalń Węgla w osobach:

pp. Sałajły Witolda,
Wojewódzkiego Henryka,

3) Grodzieckie Towarzystwo Kopalń Węgla w osobie

p. Skarbińskiego Stanisława,

4) Towarzystwo Kopalń Węgla „Flora” w osobach:

pp. Marczewskiego Włodzimierza,
Zwolińskiego Mikołaja,

5) Towarzystwo Górniczo - Przemysłowe „Sarturn” w osobach:

pp. Raźniewskiego Józefa,
Skoczyńskiego Michała,
Zadrożnego Jana,

6) Compagnie Galicienne de Mines, Société Anonyme, Libiąż Mały, w osobie

p. Szczerkowskiego Zygmunta;

ze strony robotniczej:

1) Centralny Związek Górników w Polsce w osobach:

pp. Bociana Stanisława,
Oraczewskiego Piotra,
Stańczyka Jana,

Walugi Franciszka,

2) Związek Górników Zjednoczenia Zawodowego Polskiego w osobie

p. Senatora Grajka Michała,

3) Związek Zawodowy Robotników Przemysłu Górniczego Związku Związków Zawodowych w osobie

p. poła Kapuścińskiego Stefana,

4) Związek Zawodowy Górników „Praca Polska” w osobie

p. Michaela A.

5) Klasowy Związek Zawodowy Górników w osobie

p. Bencika Antoniego,

6) Chrześcijańskie Zjednoczenie Zawodowe (Sekretariat w Sosnowcu) w osobie

p. Kowalika Józefa,

po zbadaniu istoty zatargu, przeprowadzeniu postępowania dowodowego i wysłuchaniu głosów stron —

z w a ż y w s z y,

że stan obecny obowiązujący w zakresie zaszerogowania kopalń w Zagłębiach Dąbrowskim i Krakowskim jest niezadowolony, gdyż jest wynikiem przypadkowości i doraźnych posunięć oraz nie uwzględnia należyte wszystkich obiektywnych kryteriów, uzasadniających zróżniczkowanie poziomu płac,

że niewątpliwie w przyszłości konieczne jest należyte przepracowanie tego zagadnienia, ustalenie pewnych ogólnych kryteriów uzasadniających zróżniczkowanie poziomu płac i włączenie poszczególnych kopalń do odpowiednich kategorii, że wśród kryteriów tych winny być uwzględnione przede wszystkim warunki naturalne wydobycia, natomiast nie może stanowić kryterium nieumiejętna gospodarka w poszczególnych Towarzystwach, gdyż ta okoliczność nie uzasadnia obniżki płac,

że skoro zagadnienia te nie zostały w sposób należyty przepracowane przez same strony i jedynie wysunięte jest zagadnienie ryczałtowego przesunięcia wszystkich kopalń do niższej kategorii, co

stanowi poprostu powszechną obniżkę płac, Komisja nie może w obecnym położeniu uważać wystąpienia pracodawców za zamiar zróżniczkowania i przeszerogowania kopalń, lecz ma do czynienia z zamiarem powszechnej obniżki zarobków w obu Zagłębiach,

że sytuacja robotników przemysłu węglowego w ocenie Komisji nie daje możliwości w chwili obecnej dokonywania jakichkolwiek jednostronnych zmian generalnych w taryfie płac ani wdół w myśl żądań pracodawców ani też w górę, jak domagają się tego organizacje robotnicze,

że według oficjalnych obliczeń statystycznych rozpiętość pomiędzy zarobkiem robotników w górnictwie węglowym na Górnym Śląsku i w Zagłębiach na przestrzeni od r. 1929 uległa pogłębieniu w sposób nieuzasadniony, co stwarza dla Zagłębi tych dodatkowy element konkurencyjnej przewagi wobec kopalń śląskich kosztem płac robotniczych, a to nie wydaje się uzasadnione,

że w obecnym położeniu kopalnictwa węglowego w Zagłębiach przeprowadzenie jakiegokolwiek obniżki powszechnej nie jest społecznie uzasadnione,

że w tych warunkach, zdaniem Komisji, jedynym wyjściem z sytuacji jest utrzymanie — w zasadzie — dotychczasowego poziomu płac,

że zasada stabilizacji płac winna być zastosowana zarówno w stosunku do kopalń, które należą do Rady Zjazdu Przemysłowców Górniczych, jak i tych kopalń, które poprzednio należały do Rady Zjazdu,

że Komisja w żadnej mierze nie uznaje za możliwe uprzywilejowywania tych kopalń, które wystąpiły z Rady Zjazdu, drogą wyłączenia ich z pod mocy wiążącej orzeczenia tem więcej, iż stan faktyczny w tych kopalniach oraz przedstawione Komisji dowody — pozwalają stwierdzić fakt istnienia na nich zatargu,

że poza tem wypowiedzenie taryfy płac w najważniejszych kopalniach Zagłębia Dąbrowskiego i Krakowskiego stwarza niebezpieczeństwo przeprowadzenia obniżki zarobków nie tylko na kopalniach, na których umowa oficjalnie została już wypowiedziona, lecz również i na kopalniach okolicznych, które wprawdzie umów dotychczas nie wypowiedziały, lecz które po przeprowadzeniu obniżki w kopalniach zrzeszonych napewno dążyłyby do zrealizowania obniżki u siebie,

że w ten sposób orzeczenie niniejsze obejmuje towarzystwa i kopalnie wyliczone w sentencji orzeczenia,

że jednak Komisja, licząc się z istniejącym stanem rzeczy, zmuszona jest stwierdzić, że wbrew dotychczasowej treści obowiązującej umowy zbiorowej w praktyce stosowane są odstępstwa od obowiązującej taryfy drogą porozumienia z miejscowym przedstawicielstwem pracowniczym, co dotyczy kopalń T-wa Grodziec, Flora i innych,

że w obecnym położeniu gospodarczym powyższych kopalń Komisja nie widzi możliwości dokonywania podwyżki i przesuwania kopalń tych do kategorii, do których niegdyś należały, albowiem wstrząs taki nie byłby uzasadniony i dlatego Komisja musi ustabilizować stan obecny,

że wreszcie w odniesieniu do kopalń Warszawskiego Towarzystwa „Kazimierz” i „Juljusz” Komisja po zapoznaniu się z całokształtem sytuacji gospodarczej tych kopalń, przeciążonych nadmiarem świętówek i znajdujących się w stanie wyczerpania materialnego, dochodzi do przekonania, iż kopalnie te — jeżeli wogóle mają być utrzymane w ruchu — wymagają usanowania dotychczasowej gospodarki deficytowej,

że w tych warunkach (wybierając pomiędzy masowymi redukcjami robotników na obu kopalniach lub zamknięciem jednej z tych kopalń) Komisja dochodzi do przekonania, iż dla ogółu zatrudnionych w kopalniach tych robotników korzystniejszym jest zapewnienie pracy drogą ustalenia niższego punktu obliczeniowego, czyniąc jednocześnie zastrzeżenie, że przesunięcie to jest warunkowe, obowiązuje tak długo, jak długo utrzymywany jest dotychczasowy stan zatrudnienia,

ze powyższe przesłanki dają podstawę do ustalenia treści orzeczenia, wobec czego

o r z e k a:

§ 1.

Orzeczenie niniejsze dotyczy kopalń węgla, stanowiących własność następujących Towarzystw:

- 1) Towarzystwa Kopalń i Zakładów Hutniczych Sosnowieckich Sp. Akc.,
- 2) Towarzystwa Górniczo - Przemysłowego „Saturn” Sp. Akc.,
- 3) Warszawskiego Towarzystwa Kopalń Węgla i Zakładów Hutniczych Sp. Akc.,
- 4) Towarzystwa Francusko - Włoskiego Dąbrowskich Kopalń Węgla Kamiennego,
- 5) Towarzystwa Bezimiennego Kopalń Węgla Czeladź,
- 6) Gwarectwa „Hrabia Renard”,
- 7) Grodzieckiego Towarzystwa Kopalń Węgla i Zakładów Przemysłowych Spółka Akcyjna,
- 8) Towarzystwa Akcyjnego Kopalń Węgla „Flora”,
- 9) Franko-Polskiego Towarzystwa Górniczego, Spółka Akcyjna,
- 10) Zakładów Solvay w Polsce,
- 11) Jaworznickich Komunalnych Kopalń Węgla Sp. Akc.,
- 12) Państwowej Kopalni Węgla „Brzeszcze”,
- 13) Sierszańskich Zakładów Górniczych Sp. Akc.,
- 14) Belgijskiej Spółki Akcyjnej Górniczej i Przemysłowej „Bory”,
- 15) Osady Górniczo - Przemysłowej „Trzebinia” Spółka Akcyjna.

§ 2.

W kopalniach Towarzystw wyliczonych w § 1 w zakresie płac robotniczych obowiązują postanowienia art. 2, 3, 5 umowy o warunkach pracy i płacy na kopalniach węgla kamiennego w Zagłębiu Krakowskim i Dąbrowskim w brzmieniu dotychczas obowiązującym i wypowiedzenie tych postanowień uchyla się.

Art. 4 wspomnianej umowy otrzymuje następujące brzmienie:

„Art. 4. Do kopalń grupy A należą kopalnie: Milowice, Modrzejów, Niwka, Kopalnia Gwarectwa Hrabiego Renard, Kopalnie Towarzystwa Francusko - Włoskiego, Franko - Polskiego, Warszawskiego, Grodzieckiego, Kopalnie „Saturn” i „Jowisz”, Kopalnia „Czeladź”.

Do kopalń grupy B należą kopalnie: Towarzystwa „Solvay” i „Mars”.

Do kopalń grupy C należą kopalnie: „Andrzej” (Brzeszcze), „Sobieski” (Bory), „Kościusko”, „Jan Kanty” i „Piłsudski” (Jaworzno).

Do kopalń grupy D należą kopalnie: „Artur” (Siersza) i „Zbyszek” (Trzebinia).

§ 3.

Na czas trwania orzeczenia niniejszego z uwagi na obecną sytuację gospodarczą ustala się:

a) dla kopalń „Saturn” i „Jowisz” oraz „Reden” wysokość punktu obliczeniowego na 30 groszy zamiast 31,5 groszy,

b) dla kopalni „Flora” wysokość punktu obliczeniowego na 27,6 gr,

c) dla kopalni „Grodziec II” wysokość punktu obliczeniowego na 28,68 gr zamiast 31,5 gr, jednak nie dotyczy to zarobków wynoszących poniżej zł 3,50 za dzień roboczy,

d) dla kopalni „Mars” wysokość punktu obliczeniowego na 27,01 gr zamiast 28,68 gr.

Dla kopalń Warszawskiego Towarzystwa „Kazimierz” i „Juljusz” może być ustalony punkt obliczeniowy na 30 gr zamiast 31,5 gr pod warunkiem, że Towarzystwo zobowiąże się do nieprzeprowadzania koncentracji i masowych redukcji.

W okresie od dnia 1 lutego do dnia 1 marca 1936 r. w kopalniach Warszawskiego Towarzystwa obowiązują stawki przewidziane w umowie poprzednio obowiązującej dla kopalń grupy A.

§ 4.

Orzeczenie niniejsze wchodzi w życie i obowiązuje od dnia 1 marca 1936 r. do dnia 31 maja 1936 r., a w razie niewymówienia na miesiąc przed tym terminem przedłuża się na następny kwartał i tak z kwartału na kwartał zawsze z możliwością wymówienia na miesiąc przed upływem kwartału.

W odniesieniu do Kopalń Towarzystwa Warszawskiego orzeczenie niniejsze obowiązuje od dnia 1 lutego 1936 r.

Przewodniczący
Nadzwyczajnej Komisji Rozjemczej:

(—) M. Klott,

Główny Inspektor Pracy
i Dyrektor Departamentu.

Przedstawiciel Ministra

Sprawiedliwości:

(—) Z. Sitnicki,

Wiceprezes Sądu Okręgowego
w Warszawie.

Przedstawiciel Ministra
Przemysłu i Handlu:

(—) Z. Korsak,
Naczelnik Wydziału.

Sekretarz:

(—) J. Wengierow.
Radca.

DZIAŁ NIEURZĘDOWY.

—oOo—

Z Kancelarii P. Prezydenta Rzeczypospolitej.

P. Prezydent Rzeczypospolitej przyjął wczoraj nowomianowanego posła polskiego w Atenach p. Schwarzbürg-Guenthera.

P. Prezydent Rzeczypospolitej zwiedził wczoraj „Wystawę Świętokrzyską”.

—oOo—

Z Ministerstwa Skarbu.

W dniu 26 marca 1936 r. wylosowane zostały do umorzenia Bony Funduszu Inwestycyjnego, oznaczone Nr. Nr.: 238, 4375, 11610, 19393, 19958, 21829, we wszystkich 10 serjach, wypuszczonych na podstawie rozporządzenia Ministra Skarbu z dnia 10 listopada 1933 r. (Dz. U. R. P. Nr. 89, poz. 694).

Wylosowane Bony wykupywane są przez Kasy Urzędów Skarbowych po 100 zł za bon 25-0 złotych.

Sejm i Senat Rzeczypospolitej Polskiej.

Dwudzieste czwarte posiedzenie Sejmu
z dnia 26 marca 1936 r.

Posiedzenie rozpoczęło się o godz. 10 min. 20. Na porządku dziennym było sprawozdanie Komisji o rządowym projekcie ustawy o pełnomocnictwach.

Referował sprawozdawca poseł Sikorski: Komisja po obszernej dyskusji oświadczyła się za udzieleniem pełnomocnictw, wprowadzając jednak pewne poprawki do projektu rządowego.

Sam argument, że pełnomocnictwa były udzielane w latach ubiegłych, nie motywuje jeszcze tego, żeby je przyznano także obecnie, gdyż zrzeczenie się przez parlament praw nie może być uważane za rzecz regularną, a tylko wyjątkową, tembardziej, że te prawa parlamentu mieszczą w sobie także obowiązki. Istotniejszym jest — zdaniem mówcy — argument, wynikający z położenia w chwili obecnej. Skomplikowana sytuacja w Europie nie ma dla nas nic szczególnie niepokojącego, ale istniejąca płynność stosunków wymaga niejednokrotnie natychmiastowej decyzji. Jest to tembardziej konieczne, że w szeregu państw nastąpiła koncentracja funkcji prawodawczych i wykonawczych, a w innych państwach rządy mają pełnomocnictwa, które również umożliwiają szybkie decyzje, dlatego i Polska nie może być pozbawiona tej możliwości.

Po przemówieniu referenta rozpoczęła się dyskusja. Przemawiali posłowie:

Pos. Hutten-Czapski uzasadnia swoją poprawkę do projektu ustawy tej, zmierzającą do wyjęcia z zakresu pełnomocnictw prawa zaciągania nowych zobowiązań Państwa. Zwiększenie zadłużenia państwowego — twierdzi mówca — jest istotnym prawem Izby i nie jest związane z koniecznością tak szybkiej decyzji, że zwołanie Izby mogłoby stać jej na przeszkodzie. Minister Spraw Wojskowych mówił o potrzebach wojska. Rząd z całą pewnością i zaufaniem może się zwrócić do Izby w tej sprawie, natomiast załatwienie tej rzeczy poza Izbami nie odpowiadałoby ani naszym życzeniom, ani uczuciom. Dlatego mówca prosi o przyjęcie swej poprawki.

Wicemarszałek Byrka w odpowiedzi pos. Hutten-Czapskiemu stwierdza, że merytorycznie ograniczenie takie nie ma właściwie większej doniosłości, stanowi jednak na całości planę, która w danych warunkach może stać się bardzo dokuczliwą i nieprzyjemną. Dosłownie pojęta klauzula pos. Hutten-Czapskiego, że „Rząd nie będzie mógł zaciągać nowych zobowiązań finansowych”, krępuje Rządowi ręce. Nawet w normalnym biegu sprawowania administracji istnieje możliwość, a nawet konieczność zaciągania zobowiązań finansowych. Poprawka ta robi wrażenie drobnej, graniczącej z pedanterją nieprzyjemności, którą się chce zrobić komuś, komu się daje znacznie więcej i daje chętniej. Dlatego mówca prosi o odrzucenie poprawki pos. Hutten-Czapskiego.

Wicemarszałek Podoski proponuje zmienienie w art. 1 wyrazów: „w razie nadzwyczajnej konieczności” na „w razie konieczności państwowej”, a co do meritum sprawy, podziela całkowicie punkt widzenia Komisji.

Pos. Szczepański, nawiązując do oświadczenia sprawozdawcy, że sytuacja międzynarodowa wymaga dania Rządowi pełnomocnictw, uważa, że wobec tego należałoby przeprowadzić debatę nad sytuacją międzynarodową i deklaruje, że będzie głosował przeciw udzieleniu pełnomocnictw.

Pos. Dębicki oświadcza w imieniu grupy wiejskich działaczy społecznych, że grupa ta ustosunkowuje się do pełnomocnictw obecnych tak samo, jak i do pełnomocnictw z r. ub.

Pos. gen. Żeligowski zapowiada głosowanie przeciw pełnomocnictwom, ponieważ — zdaniem

Z Ministerstwa Opieki Społecznej.

Na podstawie decyzji Ministerstwa Opieki Społecznej Zakład Ubezpieczeń Społecznych zawiadomił oddziały, Ubezpieczalnie Społeczne i inne podległe mu instytucje, że postanowienia par. 43 ust. 4 przepisów służbowych dla pracowników Z. U. S. z dnia 27 grudnia 1935 r. i par. 56 ust. 2 przepisów służbowych pracowników Ubezpieczalni Społecznych, nakładające na pracowników instytucji Ubezpieczeń Społecznych obowiązek uiszczania przypadającej na nich części składek ubezpieczeniowych z własnych funduszy, ulegną z dniem 1 kwietnia 1936 r. częściowemu zawieszeniu na zasadach następujących:

a) instytucja pokrywać będzie nadal składki ubezpieczeniowe w pełnej wysokości za pracowników, pobierających uposażenie od 5 (piątej) grupy włącznie w dół, względnie wynagrodzenie ryczałtowe od zł 450 w dół;

b) zawieszenie omawianych przepisów w stosunku do wymienionych w poprzednim punkcie kategorii pracowników będzie miało zastosowanie na okres czasu do dnia 31 grudnia 1937 r.;

c) w stosunku do pozostałych pracowników, pobierających wynagrodzenie od grupy 4 (czwartej) wwyż lub ryczałt ponad 450 zł miesięcznie zawieszenie nie ma zastosowania.

mówcy — Sejm nie ma prawa zrzekać się odpowiedzialności oraz ze względu na autorytet Izby ustawodawczych.

Pos. Kopeć sądzi, że rozprawa prowadzona jest w oderwaniu od międzynarodowej sytuacji, a przecież w tej dziedzinie możemy zaobserwować wiele objawów, świadczących, że sytuacja międzynarodowa jest niesłychanie skomplikowana, że wyścig zbrojeń prowadzi do tego, że Polska znajduje się w coraz trudniejszym położeniu. Sytuacja gospodarcza, mimo wysiłków, jest w dalszym ciągu ciężka.

Mówca sprzeciwia się poprawce pos. Hutten-Czapskiego, a jeśli chodzi o kredyty na siłę obronną, wyraża przekonanie, że na apel Rządu w tej dziedzinie stanie cały naród.

Co do poprawki, ograniczającej pełnomocnictwa Rządu do nadzwyczajnych konieczności, mówca uważa ją za zbędną, albowiem kiedy Sejm uchwała pełnomocnictwa, t. zn., że istnieje taka nadzwyczajna konieczność i dlatego wnosi o skreślenie słów w art. 1 „w razie nadzwyczajnej konieczności”.

Pos. Karśnicki oświadcza, że będzie głosował przeciwko pełnomocnictwom nie dlatego, żeby się przeciwstawić Rządowi, lecz dlatego, że chce współpracować z Rządem.

Pos. Pochmarski w odpowiedzi pos. Kopciowi oświadcza, że poprawkę swoją postawił, żeby dać wyraz przekonaniu, że jedynym powodem udzielenia Rządowi pełnomocnictw mogą być istotnie tylko nadzwyczajne konieczności. Poprawka ta bowiem jest upomnieniem się o powagę i stanowisko Sejmu w społeczeństwie.

Pos. Wagner wyraża zdziwienie spowodowane oświadczenia gen. Żeligowskiego, że Sejm będzie gotów każdej chwili na wezwanie Rządu odbyć posiedzenie, zamiast udzielać Rządowi pełnomocnictw. W terenie czeka posłów dużo pracy. Trzeba krzesić resztki siły woli w społeczeństwie, aby mogło znaleźć energię i od dołu budować życie Państwa. Mówca będzie głosował za pełnomocnictwami w brzmieniu rządowym.

Pos. Morawski uważa, że niezbędne konieczności mogą powstawać ciągle i stawia pytanie, czy Sejm w razie powstania tych okoliczności nie jest potrzebny. Mówca zapowiada głosowanie przeciw ustawie.

Pos. Pacholczyk oświadcza, że permanentna praca Sejmu absorbuje energię Rządu. Współpraca między Rządem i Sejmem powinna być harmonijna. Skoro mamy zapewnienie Rządu, że będzie dekretował tylko w wyjątkowej potrzebie, nie pytajmy już o inne motywy. Mówca będzie głosował za pełnomocnictwami.

Pos. Zubrzycki stwierdza, że żaden z posłów nie chce Rządowi przeszkadzać, on głosować będzie za pełnomocnictwami.

Pos. Kondysar przeczy oświadczeniu pos. Żeligowskiego, że wieś wileńska dotąd nie odczuła skutków pociągnięć ustawowych i zarządzeń obecnego Rządu i stwierdza na podstawie kontaktu ze wsią, że jest tam dzisiaj lepiej. Mówca oświadcza się za pełnomocnictwami.

Pos. Hutten-Czapski odpowiada pos. Kopciowi i pos. Byrcy.

Wicemarszałek Byrka zaznacza, że przemawiał, polemizując z posłami Hutten-Czapskim, Żeligowskim i Karśnickim.

Po tej dyskusji zabrał głos P. Prezes Rady Ministrów M. Kościłkowski, który wygłosił następujące przemówienie:

„Wysoka Izbo. Cechą charakterystyczną czasów, w których żyjemy, jest duża ilość przemian, które nam dzień każdy z sobą przynosi.

Ta zmienność sytuacji stwarza specjalne warunki pracy. Dla każdego działania rzeczą równie